

[Udenrigsministeren]

des regeringens opfattelse, at mere vidtgående sanktioner over for Sydafrika må have hjemmel i bindende vedtagelser i FNs sikkerhedsråd eller i omfattende og internationale aftaler. Kun sådanne vil kunne blive effektive og få den tilsigtede virkning over for Sydafrika. Isolerede danske skridt vil virke imod deres hensigt; de vil udelukkende skade dansk erhvervsliv og generelle danske økonomiske interesser samt være til gavn for vore konkurrenter, og det ville der efter regeringens opfattelse ikke være megen idé eller fornuft i.

Forhandling

Riishøj (SF):

Ja, så fik vi svaret på det. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg finder udenrigsministerens svar meget skuffende. Regeringen har åbenbart den opfattelse, at regeringen – og den forrige regering er det nok også, der henvises til – har gjort nok, i og med at man har gjort noget i forbindelse med det fællesnordiske handlingsprogram. De restriktioner, der i henhold hertil dog er gennemført, og som udenrigsministeren nævner, f.eks. på visumområdet og med hensyn til visse kulturelle forbindelser med Sydafrika, kan vi kun støtte, men vi er vidende om, at der er særdeles mange huller og mange pinlige huller i den forbindelse.

Spørgsmålet er, om Danmark har gjort mere i sanktionsåret. Sanktionsåret var dog et sanktionsår for mobilisering af sanktioner over for Sydafrika, og det er blevet udtrykkeligt nævnt, at det kunne ske såvel nationalt som internationalt. Kodeordet for regeringen er her, at hvis der skal gennemføres effektive sanktioner, skal de gennemføres af et enigt sikkerhedsråd, og det er jo i praksis at sige, at Danmark ikke skal gøre noget som helst på det økonomiske område isoleret, ingen nationale sanktioner skal altså gennemføres. Det vil sige, at hvis det står til udenrigsministeren, skal vi fortsætte med vores massive kulindkøb i Sydafrika, vi skal fortsætte med olietransporter på A. P. Møllers skibe til Sydafrika, og i øvrigt skal vi, hvad angår samhandel med Sydafrika, ikke foretage os noget som helst.

I den forbindelse er visse af udenrigsministerens bemærkninger meget afslørende. Det lader til, at hensynet til dansk erhvervsliv og

hensynet til generelle danske økonomiske interesser skal være det altafgørende i den forbindelse. Ved at henvise til USA og England udskyder man faktisk spørgsmålet om sanktioner på ubestemt tid, for alle ved jo, at England og USA f.eks. har modsat sig, at dette år skulle være et sanktionsår mod Sydafrika. Man ønsker det ikke, og man ønsker ikke at gennemføre effektive sanktioner, ergo har man dermed sagt, at Danmark ikke skal foretage sig noget.

Det afviser vi. Det afslører jo det, jeg vil kalde en hyklerisk indstilling til Sydafrika. Man siger mange grimme ord, men i praksis lader vi vore egne økonomiske interesser være altafgørende.

Udenrigsministerens svar giver også anledning til nogle andre overvejelser, for det første overvejselen om, hvordan udenrigsministeren opfatter apartheid. Udenrigsministeren tager jo i ord afstand fra det, og jeg går ud fra, at udenrigsministeren tilslutter sig tidligere FN-erklæringer, som Danmark har stemt for, om, at apartheid er en forbrydelse mod menneskeheden og udgør en trussel mod verdensfreden. Når det er tilfældet, og hvis udenrigsministeren har den opfattelse, er det mærkeligt, at han ikke opfatter Sydafrika som et alvorligt sikkerhedspolitisk problem. I betragtning af, hvordan Danmark uden videre har gennemført hurtige sanktioner f.eks. over for de østeuropæiske lande og Sovjetunionen og over for Argentina under stærkt pres fra USA og England, er det fantastisk, når man mener, at Sydafrika er en trussel mod verdensfreden, at man tager sanktionsspørgsmålet på national dansk basis så lem-fældigt, som udenrigsministeren gør.

De nordiske lande stemte jo for, at 1982 skulle erklæres for et år til mobilisering af sanktioner mod Sydafrika, og vi ved, som jeg nævnte, at USA, Vesttyskland og England stemte imod. Det kan give anledning til et spørgsmål, som jeg håber udenrigsministeren vil komme ind på, nemlig hvordan Danmark opfatter USAs, Englands og Vesttysklands rolle i forbindelse med Sydafrika. Når nogle NATO-lande stemmer for og nogle stemmer imod, må der være nogle meningsforskelle, men jeg synes nok, det er værd at diskutere, om der er sammenfaldende interesser mellem Danmark og vore ledende NATO-allierede i spørgsmålet om Sydafrika. Det håber jeg meget udenrigsministeren vil komme ind på se-